

Оцінювання навчальних результатів здобувачів освіти з курсу «Історія: Україна і світ» у 8 класі

Згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» кінцевим очікуваним досягненням учня / учениці є набуття ключових компетентностей. Під компетентностями розуміють здатність людини до тієї чи іншої діяльності, для якої потрібні відповідні знання, уміння, ставлення та досвід. Ключові компетентності формуються на матеріалі всіх шкільних предметів і в процесі позаурочної комунікації учасників освітнього процесу. Компетентнісне навчання полягає в тому, щоб навчити учнів / учениць застосовувати свої вміння та здобуті знання в конкретних навчальних і життєвих ситуаціях.

Компетентнісний потенціал інтегрованого курсу «Історія: Україна і світ» розкрито в чинному Державному стандарті базової середньої освіти та самій Програмі. Учитель / учителька оцінює рівень сформованості компетентностей учнів / учениць на основі поданих у Державному стандарті орієнтирів для оцінювання, ураховуючи динаміку досягнень очікуваних результатів навчання. До навчальних досягнень належать такі результати освітнього процесу:

- знання — інформація, що учень / учениця застосовує;
- уміння — здатність застосувати алгоритм дій для реалізації засвоєних та вироблених суб'єктивно нових знань;
- ставлення — суб'єктивна цінність інформації або діяльності, відображена у висловлених учнем / ученицею судженнях.

Оцінювання – це вимірювання навчальних досягнень тих, хто навчається, тобто порівняння й встановлення співвідношення того, що учень / учениця знає та вміє, до того, що він / вона має знати й уміти на певний момент навчання відповідно до навчальної програми.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Під формувальним розуміють інтерактивне оцінювання учнівського прогресу. Формувальне оцінювання допоможе кожному учневі / учениці бачити власний освітній поступ, рівень сформованості загальних та предметних компетентностей, а вчителю / вчительці — аналізувати, корегувати навчально-пізнавальну діяльність учнів / учениць, визначати мету та шляхи реалізації освітніх завдань.

Поточне оцінювання — оцінювання результатів виконання учнями / ученицями конкретних завдань: відповідей на запитання під час індивідуального, групового та фронтального опитування, письмових завдань (зокрема, через виконання самостійних робіт, тестування, організацію роботи з текстами тощо). Ідеться про результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, діаграм, графіків, схем) та результати взаємоконтролю учнів / учениць у парах і групах, у цифровій (тестування в електронному форматі) і практичній (організація виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо) формі.

Підсумкове оцінювання — оцінювання результатів навчання за певний період: за час вивчення розділу Програми (тематичне), за семестр (семестрове) та навчальний рік (річне). Для забезпечення об'єктивності тематичного оцінювання доцільно разом з поточними оцінками використовувати результати моніторингу знань з метою оцінити досягнення учнем / ученицею комплексу передбачених Програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності. Для цього варто застосувати підсумкову діагностичну роботу (контрольну роботу, тест, диктант, переказ, твір, есе, завдання проєктів тощо). Проведення такого моніторингу сприяє індивідуальному та диференційованому підходу до організації навчання, дає змогу врахувати різний темп засвоєння програмового матеріалу, уміння виділяти основне.

Оцінка результатів навчання учнів/учениць може бути якісною (виражається вербально) та кількісною (позначається балами). При оцінюванні досягнень програмових очікуваних результатів учнів / учениць 8 класу з курсу «Історія: Україна і світ» учитель / учителька має враховувати: логічність і обґрунтованість, осмисленість, глибину, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість міркувань учня / учениці, рівень сформованості загальнонавчальних та предметних умінь і навичок, рівень володіння наскрізними вміннями й рівень сформованості ключових компетентностей.